

Ρωτάτε; Σας Απαντάμε

ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΧΑΤΖΗΡΣΕΝΙΟΥ
Δικηγόρος – Νομικός σύμβουλος Ε.Ε.Ι.Α

Παραθέτουμε, σε συνέχειες, μερικές από τις κλασικές ή χαρακτηριστικές ερωτήσεις που θα έχετε ένας ιατρός σε έναν δικηγόρο για τα ζητήματα ιατρικής ευθύνης, δεοντολογίας και συμπεριφοράς, με σύντομες και χρηστικές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: «Γιατί είμαι υποχρεωμένος να ενημερώνω τον ασθενή;»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει τον ασθενή για την κατάσταση της υγείας του, καθώς και το τι σημαίνει η συγκεκριμένη ασθένεια, για την οποία ο ασθενής προσέφυγε στον ιατρό. Για πρώτη φορά καθιερώνεται αυτή η υποχρέωση, με τον νέο Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, στο άρθρο 11 αυτού. Η μη παροχή ενημέρωσης συνιστά, σε πρώτη φάση, αυτοτελές πειθαρχικό αδίκημα, που ενδεχομένως θα οδηγήσει και σε αστικές και ποινικές αξιώσεις του ασθενούς προς τον Ιατρό.

Ο γιατρός, κατά τον Κώδικα, έχει υποχρέωση να ενημερώνει τον ασθενή για κάθε διαγνωστική και θεραπευτική μέθοδο που είναι αναγκαία να ακολουθηθεί. Ακόμη, για τη χρησιμότητα της επέμβασης, τις πιθανότητες επιτυχίας, τους πόνους που προκαλεί, το κόστος της, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για τον ασθενή. Επίσης και για τις εναλλακτικές μεθόδους που τυχόν υπάρχουν, με τα «υπέρ» και τα «κατά» της κάθε μεθόδου.

Σκοπός αυτής της υποχρέωσης του γιατρού είναι να ενημερωθεί ο ασθενής και να παράσχει νομικά ισχυρή συναίνεση, να δηλώσει δηλαδή ο ασθενής ότι συμφωνεί με τη διενέργεια μιας επέμβασης ή άλλης αναγκαίας ιατρικής πράξης, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κώδικα.

Ο τρόπος που θα γίνεται αυτή η ενημέρωση έχει μεγάλη πρακτική σημασία, σε περίπτωση καταγγελίας ιατρού

από ασθενή και εν συνεχεία διώξεως του ιατρού. Θεωρούμε ότι θα ήταν εύχρηστο να συντάξει ο κάθε ιατρός, αναλόγως της ειδικότητάς του, ένα περιεκτικό έντυπο. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει γενικές περιγραφές παθήσεων και προτεινόμενους τρόπους αντιμετώπισής τους, ώστε να συμπληρώνει ο ασθενής αντίστοιχα πεδία και να υπογράφει στο τέλος ότι έχει λάβει πλήρη ενημέρωση από τον ιατρό.

Ο γιατρός, όπως και κάθε άλλος εργαζόμενος, έχει ανάγκη ξεκούρασης. Έτσι το Σαββατοκύριακο ή σε περίπτωση αργιών υπάρχει πολλές φορές τηλεφωνητής ή ο ασθενής τηλεφωνεί στο σπίτι και η απάντηση είναι ότι λείπει ή ότι είναι απασχολημένος κ.λπ.

Καταρχήν θα πρέπει ο ασθενής να γνωρίζει ότι πάντοτε θα πρέπει να έχει ρωτήσει τον γιατρό του για το πού πρέπει να απευθυνθεί σε περίπτωση ανάγκης, όταν δεν θα είναι δυνατό για οποιοδήποτε λόγο (συνέδριο, διακοπές, απουσία του γιατρού) να βρει το γιατρό του, ιδίως αν πάσχει από ασθένεια που χρειάζεται παρακολούθηση, λ.χ. καρδιοπάθειες, διαβήτης, υπέρταση και καρδιαγγειακές νόσοι κ.ο.κ.

Υπάρχει ένας αυξημένος κίνδυνος ο γιατρός, ακόμη και αν βρεθεί στο τηλέφωνο, να μην εκτιμήσει κατά σωστό τρόπο τα συμπτώματα, δεν είναι σίγουρο δε ότι ο ασθενής θα του τα δώσει σωστά. Έτσι λ.χ. σε έναν ασθματικό ασθενή είναι πολύ εύκολο να ξεφύγει τηλεφωνικά από το γιατρό η διάγνωση πνευμονικού οιδήματος. Θα πρέπει ο ασθενής πάντοτε να θυμάται ότι ο καλύτερος έλεγχος είναι καταρχήν ο κλινικός. Το ότι ο ασθενής

πάσχει λ.χ. από εμετούς μπορεί να προέρχεται από τροφική δηλητηρίαση μέχρι κρανιοεγκεφαλική κάκωση. Ο γιατρός συνήθως δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει κάποιο πρόσθετο στοιχείο, το οποίο ξενάει να το αναφέρει ο ασθενής ή οι οικείοι του, μη αξιολογώντας το σωστά και θα το εκτιμούσε βεβαίως στο ιατρείο με την κλινική εξέταση. Έτσι λ.χ. η επιβάρυνση της κατάστασης ενός που πάσχει από έλκος του στομάχου μπορεί να οφείλεται σε οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου. Ο γιατρός τηλεφωνικά δίνει οδηγίες για αντιμετώπιση έλκους και όχι βεβαίως οξέως εμφράγματος μυοκαρδίου που απαιτεί άλλου τύπου αγωγή. Δεν τα γράφουμε αυτά για να τρομάξουμε τον αναγνώστη, αλλά για να υπενθυμίσουμε και να τονίσουμε ότι ο γιατρός δεν μπορεί να είναι έτοιμος 24 ώρες το 24ωρο και ότι πολλές φορές εξαιτίας κούρασης κ.λπ. προσπαθεί να δώσει συμβουλές από το τηλέφωνο που ενέχουν τον κίνδυνο λάθους.

Βεβαίως αν ο εξωνοσοκομειακός γιατρός κάνει επισκέψεις στο σπίτι μετά το απογευματινό ιατρείο και κληθεί και δεν έρθει τότε, αν δεν υπάρχει σοβαρό εμπόδιο και υφίσταται κίνδυνος ζωής για τον ασθενή, ευθύνεται.

Άλλος τρόπος θα ήταν να γίνεται μεν προφορικά η ενημέρωση, να υπογράφει όμως εν τέλει ο ασθενής σχετικό έντυπο ότι ενημερώθηκε πλήρως και ότι συναινεί στην υποδειχθείσα μέθοδο θεραπείας. Σε περιπτώσεις δύσκολων/επώδυνων διαγνωστικών μεθόδων, θα πρέπει επίσης να ενημερώνεται ο ασθενής με τους άνω τρόπους και να δίδει εγγράφως τη συναίνεσή του. ■